EURÓPSKA
KOMISIA

V Bruseli 10. 4. 2026
COM(2026) 156 final

SPRÁVA KOMISIE EURÓPSKEMU PARLAMENTU, RADE A EURÓPSKEMU HOSPODÁRSKEMU A SOCIÁLNEMU VÝBORU

o uplatňovaní nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2018/1805 zo 14. novembra 2018 o vzájomnom uznávaní príkazov na zaistenie a príkazov na konfiškáciu

Obsah

1. ÚVOD 2
2. VŠEOBECNÉ BODY POSÚDENIA 5
   2.1. Všeobecné záležitosti 5
   2.2. Lehoty a časy reakcie (články 9 a 20; článok 7 ods. 2 a článok 18 ods. 5) 5
   2.3. Odklad a nemožnosť výkonu (články 10, 13, 21 a 22) 6
   2.4. Komunikácia medzi príslušnými orgánmi a dotknutými osobami (články 25 a 32) 7
   2.5. Náklady (článok 31) 8
   2.6. Ďalšie problémy 9
3. OSOBITNÉ BODY HODNOTENIA V SÚLADE S ČLÁNKOM 38 10
   3.1. Možnosť vydať a vziať späť vyhlásenia podľa článku 4 ods. 2 a článku 14 ods. 2 10
   3.2. Interakcia medzi dodržiavaním základných práv a vzájomným uznávaním príkazov na zaistenie a príkazov na konfiškáciu (články 8 a 19) 10
   3.3. Správa zaisteného a skonfiškovaného majetku a nakladanie s ním vrátane vrátenia a náhrady škody (články 28, 29 a 30) 13
4. NÁVRHY ZAINTERESOVANÝCH STRÁN 15
   4.1. Členské štáty 15
   4.2. Eurojust 17
5. ZÁVER 17

1. ÚVOD

Hlavným motívom zločineckých organizácií, ktoré pôsobia cezhranične, vrátane vysokorizikových zločineckých sietí je finančný zisk. Podľa najnovšieho Hodnotenia hrozieb závažnej a organizovanej trestnej činnosti v Európskej únii (EU-SOCTA)[1], ktoré vypracoval Europol a ktoré bolo uverejnené v roku 2025, organizovaná trestná činnosť v EÚ každoročne vytvára miliardové zisky. Výsledkom je rastúci počet obetí a značné náklady pre členské štáty na reakciu na škody spôsobené takouto trestnou činnosťou a ich zmierňovanie. Nelegálne zisky sa presúvajú cez hranice na účely prania špinavých peňazí, čo zločineckým organizáciám umožňuje vytvoriť si finančnú základňu. To im následne umožňuje pokračovať v trestnej činnosti, financovať korupciu a prenikať do legálnych hospodárstiev. Dostupnosť príjmov z trestnej činnosti preto predstavuje významnú hrozbu pre integritu hospodárstva a spoločnosti a oslabuje právny štát a základné práva.

V tejto súvislosti je pre boj proti vážnej hrozbe, ktorú predstavuje organizovaná trestná činnosť, nevyhnutné zbaviť zločincov, najmä členov zločineckých organizácií, príjmov z ich trestnej činnosti. V tejto oblasti je potrebné výrazne zvýšiť úsilie, pretože miera konfiškácií v EÚ je stále veľmi nízka. Je to dôležité aj pre obete trestných činov, keďže opatrenia na zaistenie a konfiškáciu sú základnými nástrojmi na uľahčenie náhrady škody a vrátenia majetku jeho oprávneným vlastníkom.

Nariadenie (EÚ) 2018/1805 o vzájomnom uznávaní príkazov na zaistenie a príkazov na konfiškáciu[2] (ďalej len „nariadenie“) bolo prijaté na základe uznania skutočnosti, že na účinné zaistenie a konfiškáciu nástrojov a príjmov z trestnej činnosti je nevyhnutná účinná cezhraničná spolupráca. Nariadenie je jedným z niekoľkých základných prvkov širšej skladačky, ktorá tvorí právny rámec EÚ pre boj proti praniu špinavých peňazí a organizovanej trestnej činnosti[3] a nahradili sa ním menej rozsiahle rámcové rozhodnutie 2003/577/SVV[4] a 2006/783/SVV[5], ktoré sa teraz uplatňujú len na spoluprácu s Dánskom a Írskom a medzi nimi.

Na základe článku 82 ods. 1 písm. a) Zmluvy o fungovaní Európskej únie (ZFEÚ) sa v nariadení stanovujú pravidlá, ktorými sa členským štátom ukladá povinnosť bez ďalších formálnych náležitostí uznávať príkazy na zaistenie a príkazy na konfiškáciu vydané inými členskými štátmi v rámci konaní v trestných veciach a vykonávať tieto príkazy na svojom území. V nariadení sa predpokladá, že rozhodnutia, ktoré sa majú uznať a vykonať, budú

[1] K dispozícii na adrese Meniaca sa DNA závažnej a organizovanej trestnej činnosti – Hodnotenie hrozieb závažnej a organizovanej trestnej činnosti v EÚ za rok 2025 (EU-SOCTA) | Europol.
[2] Ú. v. EÚ L 303, 28.11.2018, s. 1.
[3] Medzi nástroje, ktoré s nariadením vecne a funkčne súvisia, patria okrem iného: smernica Európskeho parlamentu a Rady 2014/41/EÚ z 3. apríla 2014 o európskom vyšetrovacom príkaze v trestných veciach (Ú. v. EÚ L 130, 1.5.2014, s. 1); smernica Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2024/1260 z 24. apríla 2024 o vymáhaní majetku a konfiškácii (Ú. v. EÚ L 2024/1260, 2.5.2024) a *acquis* EÚ týkajúce sa boja proti praniu špinavých peňazí, najmä smernica Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2015/849 z 20. mája 2015 o predchádzaní využívaniu finančného systému na účely prania špinavých peňazí alebo financovania terorizmu (Ú. v. EÚ L 141, 5.6.2015, s. 73).
[4] Rámcové rozhodnutie Rady 2003/577/SVV z 22. júla 2003 o vykonaní príkazu na zaistenie majetku alebo dôkazov v Európskej únii (Ú. v. EÚ L 196, 2.8.2003, s. 45).
[5] Rámcové rozhodnutie Rady 2006/783/SVV zo 6. októbra 2006 o uplatňovaní zásady vzájomného uznávania na príkazy na konfiškáciu (Ú. v. EÚ L 328, 24.11.2006, s. 59).

vždy prijaté v súlade so zásadami zákonnosti, subsidiarity a proporcionality. Cieľom nariadenia je aj zabezpečiť, aby sa dodržiavali práva osôb dotknutých uznaním takýchto príkazov v súlade s Chartou základných práv EÚ a *acquis* EÚ v oblasti procesných práv[6]. Ako sa uvádza v jeho odôvodnení 13, nariadenie sa vzťahuje na všetky príkazy na zaistenie a konfiškáciu vydané v rámci konania v trestných veciach. „Konanie v trestných veciach“ je autonómnym pojmom práva Únie, ktorý vykladá Súdny dvor Európskej únie. Tento pojem sa vzťahuje na všetky typy príkazov na zaistenie a príkazov na konfiškáciu majetku vydaných po konaní vo veci trestného činu. Zahŕňa aj príkazy, ktoré patria do rozsahu pôsobnosti smernice (EÚ) 2024/1260[7], ale nie je na ne nevyhnutne obmedzený. Naopak, príkazy na konfiškáciu vydané v rámci občianskoprávnych alebo správnych konaní do rozsahu pôsobnosti nariadenia nepatria.

V článku 38 nariadenia sa od Komisie vyžaduje, aby Európskemu parlamentu, Rade a Európskemu hospodárskemu a sociálnemu výboru predložila správu o uplatňovaní tohto nariadenia vrátane týchto informácií:

a) možnosť členských štátov vydať a vziať späť vyhlásenia podľa článku 4 ods. 2 a článku 14 ods. 2;
b) interakcia medzi dodržiavaním základných práv a vzájomným uznávaním príkazov na zaistenie a príkazov na konfiškáciu;
c) uplatňovanie článkov 28, 29 a 30 v súvislosti so správou zaisteného a skonfiškovaného majetku a nakladaním s ním, vrátením majetku obetiam a náhradou škody obetiam.

S cieľom zhromaždiť informácie o písmenách a), b) a c) Komisia zaslala členským štátom dotazník. Odpovede dostala od 19 z 25 zúčastnených členských štátov.

Tieto informácie dopĺňajú štatistické údaje, ktoré musia členské štáty pravidelne zbierať od svojich príslušných orgánov a každoročne zasielať Komisii v súlade s článkom 35 nariadenia. Tieto štatistiky zahŕňajú počet príkazov na zaistenie a príkazov na konfiškáciu, ktoré členský štát dostal od iných členských štátov a ktoré boli uznané a vykonané, a počet príkazov na zaistenie a príkazov na konfiškáciu, ktorých uznanie a/alebo výkon boli odmietnuté.

Členské štáty musia Komisii zasielať aj tieto štatistické údaje, ak sú dostupné na ústrednej úrovni:

[6] Smernica 2010/64/EÚ o práve na tlmočenie a preklad v trestnom konaní (Ú. v. EÚ L 280, 26.10.2010, s. 1); smernica 2012/13/EÚ o práve na informácie v trestnom konaní (Ú. v. EÚ L 142, 1.6.2012, s. 1); smernica 2013/48/EÚ o práve na prístup k obhajcovi v trestnom konaní a v konaní o európskom zatykači a o práve na informovanie tretej osoby po pozbavení osobnej slobody a na komunikáciu s tretími osobami a s konzulárnymi úradmi po pozbavení osobnej slobody (Ú. v. EÚ L 294, 6.11.2013, s. 1); smernica (EÚ) 2016/343 o posilnení určitých aspektov prezumpcie neviny a práva byť prítomný na konaní pred súdom v trestnom konaní (Ú. v. EÚ L 65, 11.3.2016, s. 1); smernica (EÚ) 2016/1919 o právnej pomoci pre podozrivé a obvinené osoby v trestnom konaní a pre vyžiadané osoby v konaní o európskom zatykači (Ú. v. EÚ L 297, 4.11.2016, s. 1); korigendum k smernici (EÚ) 2016/1919 (Ú. v. EÚ L 91, 5.4.2017, s. 40); smernica Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2016/800 z 11. mája 2016 o procesných zárukách pre deti, ktoré sú podozrivými alebo obvinenými osobami v trestnom konaní (Ú. v. EÚ L 132, 21.5.2016, s. 1).

[7] Smernica Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2024/1260 z 24. apríla 2024 o vymáhaní majetku a konfiškácii (Ú. v. EÚ L, 2024/1260, 2.5.2024).

a) počet prípadov, v ktorých obeť dostala náhradu škody alebo jej bolo priznané vrátenie majetku získaného vykonaním príkazu na konfiškáciu podľa tohto nariadenia; a
b) priemerná dĺžka obdobia vyžadovaná na vykonanie príkazu na zaistenie a príkazu na konfiškáciu podľa nariadenia.

Komisia konštatuje, že nie všetky členské štáty úplne splnili požiadavky článku 35. Dva členské štáty konzistentne neposkytovali údaje, zatiaľ čo šesť členských štátov neposkytlo informácie za všetky štyri roky od nadobudnutia účinnosti nariadenia (2021 – 2024). Formát a porovnateľnosť získaných údajov sa takisto rôznia, pričom niektoré členské štáty poskytli len súhrnné údaje o príkazoch na zaistenie a konfiškáciu.

Táto správa vychádza aj zo správy Eurojustu o prípadoch týkajúcich sa nariadenia 2018/1805[8], ktorá bola uverejnená v septembri 2025, a z výskumu uskutočneného v rámci príslušných projektov financovaných z programu Spravodlivosť[9].

Súdny dvor Európskej únie ešte nemal príležitosť vydať žiadne rozsudky o výklade nariadenia, v súčasnosti sa však prejednáva návrh na začatie prejudiciálneho konania týkajúci sa tohto nariadenia, vec C-8/24, pričom stanovisko generálneho advokáta Richarda de la Tour bolo vydané 12. júna 2025. Okrem samotného nariadenia bol Súdny dvor požiadaný aj o výklad predchádzajúceho predpisu tohto nariadenia, rámcového rozhodnutia 2006/783/SVV o uplatňovaní zásady vzájomného uznávania na príkazy na konfiškáciu[10], a nástrojov EÚ, ktoré upravujú minimálne pravidlá týkajúce sa opatrení na zaistenie a konfiškáciu na vnútroštátnej úrovni, ako aj spoluprácu v oblasti presadzovania práva na účely vymáhania majetku pochádzajúceho z trestnej činnosti, ako je napr. rámcové rozhodnutie 2005/212/SVV o konfiškácii príjmov, nástrojov a majetku z trestnej činnosti[11], smernica 2014/42/EÚ o vymáhaní majetku a konfiškácii a smernica (EÚ) 2024/1260[12], ktorá ju nahradila[13]. Judikatúra Súdneho dvora týkajúca sa týchto nástrojov sa môže považovať za relevantnú z hľadiska kontextu pri výklade nariadenia, napríklad ak poskytuje usmernenie k výkladu pojmov, ktoré sú spoločné pre všetky nástroje EÚ na vymáhanie majetku pochádzajúceho z trestnej činnosti[14], alebo k minimálnym normám pre účinné prostriedky nápravy, ktoré môžu zohrávať úlohu pri rozhodovaní vykonávajúceho štátu o uznávaní zahraničných príkazov na zaistenie a konfiškáciu[15].

---

[8] https://www.eurojust.europa.eu/publication/eurojust-report-regulation-20181805-mutual-recognition-freezing-and-confiscation-september2025.

[9] Podrobnosti o programe Spravodlivosť nájdete na https://commission.europa.eu/funding-tenders/find-funding/eu-funding-programmes/justice-programme_sk.

[10] Pozri napríklad nedávny rozsudok Súdneho dvora (piata komora) z 29. januára 2026, Munik, vec C-562/24, EU:C:2026:55.

[11] Rámcové rozhodnutie Rady 2005/212/SVV z 24. februára 2005 o konfiškácii príjmov, nástrojov a majetku z trestnej činnosti (Ú. v. EÚ L 68, 15.3.2005, s. 49).

[12] Smernica Európskeho parlamentu a Rady 2014/42/EÚ z 3. apríla 2014 o zaistení a konfiškácii prostriedkov a príjmov z trestnej činnosti v Európskej únii (Ú. v. EÚ L 127, 29.4.2014, s. 39).

[13] Smernica Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2024/1260 z 24. apríla 2024 o vymáhaní majetku a konfiškácii (Ú. v. EÚ L, 2024/1260, 2.5.2024).

[14] Hoci rozsudok Súdneho dvora vo veci C-655/24, Latranov, stále nie je vynesený, v návrhoch, ktoré predniesol generálny advokát Sánchez-Bordona 11. decembra 2025 (EU:C:2025:969), sa už rozoberal výklad pojmu „nástroje“ v kontexte vymáhania majetku pochádzajúceho z trestnej činnosti v EÚ.

[15] Pozri napríklad rozsudok Súdneho dvora (prvá komora) zo 14. januára 2021, OM, vec C-393/19, EU:C:2021:8.

2. VŠEOBECNÉ BODY POSÚDENIA

Od nadobudnutia účinnosti nariadenia sa ním uľahčilo uznávanie a výkon tisícov príkazov na zaistenie a konfiškáciu. Na základe štatistík oznámených Komisii v súlade s článkom 35 nariadenia bolo v období od decembra 2021 do decembra 2024 uznaných viac ako 2 700 príkazov na zaistenie, pričom viac ako 1 500 z nich bolo nahlásených ako vykonaných V prípade príkazov na konfiškáciu bolo uznaných viac ako 800 žiadostí, z ktorých 370 bolo nahlásených ako vykonaných. Počet žiadostí o zaistenie a konfiškáciu, ktoré dostane jeden členský štát, sa značne líši, pričom na pol tucta členských štátov pripadajú trvalo viac ako dve tretiny všetkých prijatých žiadostí.

Členské štáty zároveň oznámili viac ako 200 odmietnutí uznať a/alebo vykonať príkazy na zaistenie a viac ako 100 odmietnutí uznať a/alebo vykonať príkazy na konfiškáciu. Okrem toho Eurojust uviedol, že bol počas referenčného obdobia (2021 – 2024) požiadaný o intervenciu na uľahčenie spolupráce vo viac ako 900 prípadoch. V správe Eurojustu o prípadoch a odpovediach členských štátov na cielený dotazník Komisie sa potvrdzuje, že pretrvávajú otázky a výzvy týkajúce sa uplatňovania nariadenia. V tejto súvislosti sa v správe poukazuje na konkrétne aspekty nariadenia a ich uplatňovanie v praxi.

2.1. Všeobecné záležitosti

Nariadenie je svojou povahou v zásade priamo uplatniteľné a nevyžaduje si transpozíciu do vnútroštátneho práva. Členské štáty však môžu prijať vykonávacie opatrenia na uľahčenie jeho uplatňovania. Takýmito opatreniami nesmie byť dotknutá priama uplatniteľnosť nariadenia.

Z 19 členských štátov, ktoré odpovedali na dotazník Komisie o nariadení, 17 prijalo legislatívne alebo praktické vykonávacie opatrenia na uľahčenie jeho uplatňovania vo svojich právnych systémoch. Medzi takéto opatrenia patria napríklad:

1) vykonávacie právne predpisy, ktorými sa objasňuje postavenie a fungovanie nariadenia vo vzťahu k už existujúcemu *acquis* EÚ a vnútroštátnemu právu;
2) legislatívne zmeny s cieľom stanoviť vnútroštátne pravidlá v otázkach, ktoré sú ponechané na procesnú autonómiu členských štátov[16], a/alebo zabezpečiť, aby vnútroštátne právo nebolo v rozpore s nariadením alebo nebránilo jeho uplatňovaniu;
3) príručky a iné usmerňujúce dokumenty pre vnútroštátnych odborníkov v oblasti uznávania a výkonu príkazov na zaistenie a konfiškáciu.

Okrem toho 12 členských štátov uviedlo, že majú zavedený určitý vnútroštátny mechanizmus na monitorovanie používania a účinného uplatňovania nariadenia.

2.2. Lehoty a časy reakcie (články 9 a 20; článok 7 ods. 2 a článok 18 ods. 5)

V článkoch 9 a 20 nariadenia sa stanovujú lehoty, v ktorých sa musia uznať a vykonať zahraničné príkazy na zaistenie a konfiškáciu. V prípade príkazov na zaistenie musí vykonávajúci orgán rozhodnúť o uznaní a výkone a vykonať príkaz bezodkladne a rovnako

[16] Napríklad prijatie pravidiel podľa vnútroštátneho práva týkajúcich sa účinných opravných prostriedkov v súlade s článkom 33 nariadenia.

rýchlo a prednostne ako v podobnom vnútroštátnom prípade. V prípade príkazov na konfiškáciu musí vykonávajúci orgán rozhodnúť o uznaní a výkone bezodkladne, najneskôr do 45 dní od ich doručenia.

11 členských štátov uviedlo, že keď vystupovali ako vydávajúci štát, občas sa stretli s prípadmi, keď neboli dodržané lehoty na uznanie a vykonanie príkazu na zaistenie alebo konfiškáciu. Deväť členských štátov uviedlo, že sa stretli s problémami pri dodržiavaní lehôt, keď vystupovali ako vykonávajúci štát. Vo väčšine takýchto prípadov sa zdá, že oneskorenia vznikli v dôsledku potreby vyžiadať si od vydávajúceho štátu dodatočné informácie alebo overiť informácie potrebné na výkon. Jeden členský štát takisto uviedol, že oneskorenia niekedy súvisia s vysokým pracovným zaťažením príslušných orgánov. Vo všeobecnosti sa však zdá, že lehoty sa dodržiavajú.

Eurojust uvádza, že priemerný čas, ktorý potrebujú orgány v členských štátoch na uznanie a vykonanie príkazu na zaistenie, sa pohybuje od 10 dní do niekoľkých mesiacov[17]. Eurojust vo svojej správe uvádza ako dôvod týchto výrazných rozdielov v rýchlosti výkonu príkazov na zaistenie skutočnosť, že v nariadení sa neuvádzajú osobitné lehoty na uznanie príkazov na zaistenie, ktoré nie sú naliehavé. V článku 9 nariadenia sa neuvádza počet dní, ale len to, že príkazy sa musia vykonať „*bezodkladne a rovnako rýchlo a prioritne ako v podobnom vnútroštátnom prípade*“.

V prípade naliehavých žiadostí o zaistenie, teda žiadostí, pri ktorých existujú oprávnené dôvody na obavu z bezprostrednej straty majetku, sa v nariadení stanovuje oveľa prísnejší čas reakcie: 48 hodín na vydanie rozhodnutia o uznaní a ďalších 48 hodín na výkon tohto rozhodnutia. Členské štáty neoznámili žiadne osobitné ťažkosti pri dodržiavaní týchto lehôt v prípade naliehavých žiadostí o zaistenie. Podľa správ Eurojustu[18] si však členské štáty pojem „naliehavosť“ vysvetľujú rôzne, pričom niektoré ho uplatňujú širšie ako iné.

12 členských štátov uviedlo, že keď konali ako vydávajúci štát, občas sa stretli s problémami s včasným podávaním správ vykonávajúcimi orgánmi o uznaní a výkone príkazov na zaistenie a konfiškáciu v súlade s článkom 7 ods. 2 a článkom 18 ods. 5 nariadenia. V niektorých prípadoch sa stretli s oneskorením až šesť mesiacov alebo nedostali vôbec žiadne príslušné oznámenie. Väčšina dotknutých členských štátov však uviedla, že takéto oneskorenia nie sú pravidlom a že dodržiavanie článkov 7 a 18 je vo všeobecnosti zabezpečené. Napriek tejto celkovo vysokej úrovni dodržiavania predpisov niektoré členské štáty navrhli, že lehoty stanovené v nariadení sú príliš krátke a mali by sa upraviť. Naznačilo sa aj, že chýbajúce lehoty v nariadení na poskytnutie dodatočných informácií potrebných na prijatie rozhodnutia o uznaní môžu viesť k neprimeraným oneskoreniam.

2.3. Odklad a nemožnosť výkonu (články 10, 13, 21 a 22)

Články 10, 13, 21 a 22 nariadenia sa vzťahujú na prípady, keď je dočasne alebo trvalo nemožné vykonať príkaz na zaistenie alebo konfiškáciu. V článkoch 10 a 21 sa stanovuje, že výkon rozhodnutia možno odložiť napríklad v prípadoch, keď by narušil prebiehajúce

[17] Pozri správu Eurojustu o prípadoch, s. 14.
[18] Tamže.

vyšetrovanie trestného činu alebo keď je dotknutý majetok už predmetom iného príkazu. V článkoch 13 a 22 sa upravujú situácie, keď je trvalo nemožné vykonať príkaz. Vykonávajúci orgán môže vyhlásiť výkon za nemožný, napríklad ak už bol majetok skonfiškovaný, nemožno ho nájsť na mieste uvedenom v osvedčení alebo ak zmizol alebo bol zničený iným spôsobom.

11 členských štátov poskytlo údaje o využívaní možnosti odložiť výkon príkazov na zaistenie a konfiškáciu podľa článkov 10 a 21. Niekoľko z týchto členských štátov uviedlo, že ich príslušné orgány odložili výkon príkazu na zaistenie, pretože majetok už bol predmetom existujúceho príkazu vydaného iným členským štátom [článok 10 ods. 1 písm. b)] alebo preto, že bol predmetom existujúceho vnútroštátneho príkazu, ktorý mal podľa vnútroštátneho práva prednosť [článok 10 ods. 1 písm. c)]. Prinajmenšom v jednom členskom štáte je táto situácia pomerne bežná. Eurojust uvádza[19], že k tomu dochádza najmä vtedy, keď sa trestné činy cezhraničného podvodu vyšetrujú vo vydávajúcom štáte a súvisiace trestné činy prania špinavých peňazí vo vykonávajúcom štáte.

Žiadny členský štát neoznámil, že by odložil výkon príkazu na konfiškáciu v súlade s článkom 21.

Tých istých 12 členských štátov poskytlo aj informácie o prípadoch, keď nebolo možné vykonať príkaz na zaistenie alebo konfiškáciu (články 13 a 22). V prípade príkazov na zaistenie jeden členský štát oznámil prípad, keď príkaz nemohol byť vykonaný, pretože majetok už bol skonfiškovaný [článok 13 ods. 3 písm. a)]. Sedem členských štátov sa stretlo s prípadmi, keď majetok zmizol [článok 13 ods. 3 písm. b)] alebo sa nedal nájsť [článok 13 ods. 3 písm. d)]. Dva členské štáty nahlásili žiadosti týkajúce sa majetku, ktorý bol zničený [článok 13 ods. 3 písm. c)], a štyri štáty nahlásili prípady, keď nebolo možné nájsť majetok, pretože informácie v osvedčení k príkazu na zaistenie neboli dostatočne presné [článok 13 ods. 3 písm. e)]. Jeden členský štát uviedol, že vo všeobecnosti sa približne pri 60 % žiadostí o zaistenie predmetný majetok zvyčajne nedá nájsť alebo je suma peňazí či hodnota iného nájdeného majetku zanedbateľná. Sedem ďalších členských štátov uviedlo podobné skúsenosti.

V prípade žiadostí o konfiškáciu sa zdá, že počet prípadov, v ktorých nebolo možné príkaz vykonať, je výrazne nižší. S takýmito prípadmi sa stretli len 4 členské štáty. Týkali sa majetku, ktorý zmizol [článok 22 ods. 3 písm. b), oznámené 2 členskými štátmi], majetku, ktorý bol zničený [článok 22 ods. 3 písm. c), oznámené jedným členským štátom], majetku, ktorý sa nedal nájsť [článok 22 ods. 3 písm. d), oznámené 2 členskými štátmi], a majetku, ktorý sa nedal nájsť z dôvodu nedostatočne presných informácií v osvedčení k príkazu na konfiškáciu [článok 22 ods. 3 písm. e), oznámené 2 členskými štátmi].

2.4. Komunikácia medzi príslušnými orgánmi a dotknutými osobami (články 25 a 32)

V článku 25 nariadenia sa vyžaduje, aby vydávajúce a vykonávajúce orgány viedli vzájomné konzultácie s cieľom zabezpečiť efektívne uplatňovanie nariadenia, a to prostredníctvom priamej komunikácie a v prípade potreby so zapojením svojich ústredných orgánov.

[19] Pozri správu Eurojustu o prípadoch, s. 15.

Deväť členských štátov informovalo o výzvach súvisiacich s komunikáciou medzi príslušnými orgánmi. Všetky členské štáty potvrdili, že konzultácie sa môžu uskutočňovať prostredníctvom priameho neformálneho kontaktu medzi príslušnými orgánmi (t. j. e-mailom alebo telefonicky), a to buď so zapojením určených ústredných orgánov, alebo bez neho. Niektoré členské štáty však poukázali na obmedzenia týkajúce sa objemu a druhu údajov, ktoré sa môžu alebo by sa mali posielať e-mailom. Niekoľko členských štátov uviedlo, že spolupracovali s Eurojustom a Európskou justičnou sieťou s cieľom uľahčiť koordináciu v naliehavých prípadoch, najmä preto, že čas reakcie niektorých druhov príslušných orgánov, ako sú súdy, bol často dlhý. Za prekážky efektívnych konzultácií boli označené aj jazyková bariéra, nepotvrdenie prijatia správy a ťažkosti pri identifikácii správnych kontaktných miest. Eurojust potvrdil, že v niekoľkých prípadoch bol požiadaný o pomoc pri identifikácii príslušných orgánov v dožiadanom členskom štáte. Eurojust napríklad uvádza, že v niektorých členských štátoch, keď sa príkaz na zaistenie týka viacerých aktív nachádzajúcich sa v rôznych oblastiach tej istej krajiny – ako sú bankové účty otvorené v rôznych bankách – je potrebné obrátiť sa na vykonanie toho istého osvedčenia na viacero orgánov[20].

Dva členské štáty poukázali aj na ťažkosti pri plnení povinnosti podľa článku 32 nariadenia informovať dotknuté osoby o výkone príkazu na zaistenie alebo o rozhodnutí uznať a vykonať príkaz na konfiškáciu a o akejkoľvek pomoci, ktorú môže vykonávajúci orgán v tejto súvislosti požadovať od vydávajúceho orgánu. Táto povinnosť je obzvlášť náročná, ak sa dotknutá osoba nenachádza ani vo vydávajúcom, ani vo vykonávajúcom členskom štáte.

Ďalším zisteným problémom bola potreba zosúladiť požiadavky na informácie s dôvernosťou vyšetrovania. Článkom 11 ods. 2 nariadenia sa potvrdzuje, že vykonávajúci orgán musí informovať dotknuté osoby hneď po vykonaní príkazu na zaistenie v súlade s článkom 32. V článku 11 ods. 3 sa však objasňuje, že vydávajúci orgán môže požiadať vykonávajúci orgán o odloženie informovania dotknutých osôb s cieľom chrániť prebiehajúce vyšetrovania. Ako potvrdzuje Eurojust[21], táto skutočnosť spôsobila problémy najmenej jednému členskému štátu, ktorého vnútroštátne právo je v tomto ohľade v rozpore s nariadením, pretože neumožňuje výnimky z požiadavky okamžite informovať dotknuté osoby.

2.5. Náklady (článok 31)

V článku 31 nariadenia sa vyžaduje, aby každý členský štát znášal svoje vlastné náklady vyplývajúce z uplatňovania nariadenia. Umožňuje však vykonávajúcemu orgánu predložiť návrh na rozdelenie veľkých alebo mimoriadnych nákladov.

Dva členské štáty oznámili, že ich príslušným orgánom pri výkone príkazov na zaistenie alebo konfiškáciu podľa nariadenia niekedy vznikajú vysoké alebo mimoriadne náklady. Zdôraznili aj, že náklady na správu môžu byť neprimerane vysoké najmä vtedy, keď po žiadosti o zaistenie nenasleduje konečné rozhodnutie o konfiškácii vo vydávajúcom členskom štáte v primeranej lehote.

Zdá sa však, že vo väčšine členských štátov sú takéto prípady pomerne zriedkavé. Šesť členských štátov uviedlo, že im nikdy nevznikli veľké alebo mimoriadne náklady. Iba dva

[20] Tamže, s. 10.
[21] Tamže, s. 15 – 16.

členské štáty poskytli neoficiálne informácie o výzvach pri rokovaniach o takýchto dohodách o rozdelení nákladov v súlade s článkom 31 ods. 2.

Vo všeobecnosti niekoľko členských štátov uviedlo, že v mnohých prípadoch dostali žiadosti o zaistenie majetku, v ktorých bola hodnota nájdeného majetku taká nízka, že prostriedky potrebné na jeho zaistenie a konfiškáciu boli neprimerané. Kritizovali skutočnosť, že nariadenie neumožňuje odmietnuť takéto žiadosti len z dôvodu, že náklady na vymáhanie sú neprimerané hodnote majetku.

2.6. Ďalšie problémy

Okrem problémov uvedených v oddieloch 2.1 až 2.5 členské štáty zaznamenali určité ďalšie výzvy, ktoré sa netýkajú výlučne uplatňovania nariadenia, ale ktoré s ním súvisia. Jeden z takýchto problémov sa týka neexistencie právneho základu pre vydávanie žiadostí o zaistenie výlučne na účely poskytnutia náhrady škody obetiam bez toho, aby sa viedlo konanie o konfiškácii – čo sa v právnom systéme niektorých členských štátov stanovuje. Nariadenie sa na takéto žiadosti nevzťahuje a „príkaz na zaistenie“ sa v ňom vymedzuje ako „rozhodnutie, ktoré vydal alebo potvrdil vydávajúci orgán, aby sa **na účely konfiškácie majetku** predbežne zabránilo jeho zničeniu, premene, presunu, prevodu alebo zbavenia sa ho“.

Ďalším problémom, o ktorom informovali členské štáty, je chýbajúci osobitný právny základ EÚ pre žiadosť o vyšetrovacie opatrenia na identifikáciu, sledovanie a zabezpečenie majetku po odsúdení. V smernici (EÚ) 2024/1260 sa výslovne vyžaduje, aby členské štáty uľahčili spoluprácu medzi úradmi pre vyhľadávanie majetku na účely vyšetrovania na vyhľadávanie majetku, a to aj po odsúdení. Smernica o európskom vyšetrovacom príkaze[22] upravuje justičnú spoluprácu na účely získavania dôkazov. Niektoré členské štáty však položili otázku, či sú tieto nástroje dostatočné na zabezpečenie účinného vymáhania majetku počas fázy trestného konania po odsúdení. Belgicko túto otázku osobitne nastolilo na zasadnutí Rady pre spravodlivosť a vnútorné veci 9. decembra 2025.

Členské štáty upozornili Komisiu aj na to, že odborníkom z praxe nie je jasné, aké má byť vzájomné pôsobenie medzi nariadením a ostatnými nástrojmi EÚ v oblasti vymáhania majetku pochádzajúceho z trestnej činnosti. Medzi takéto nástroje patrí nielen smernica o európskom vyšetrovacom príkaze a revidovaná smernica o vymáhaní majetku, ale aj nástroje upravujúce prístup k finančným informáciám[23] a mechanizmy na boj proti praniu špinavých peňazí[24].

[22] Smernica Európskeho parlamentu a Rady 2014/41/EÚ z 3. apríla 2014 o európskom vyšetrovacom príkaze v trestných veciach (Ú. v. EÚ L 130, 1.5.2014, s. 1).

[23] Smernica Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2019/1153 z 20. júna 2019, ktorou sa stanovujú pravidlá uľahčovania využívania finančných a iných informácií na predchádzanie určitým trestným činom, ich odhaľovanie, vyšetrovanie alebo stíhanie a ktorou sa zrušuje rozhodnutie Rady 2000/642/SVV (Ú. v. EÚ L 186, 11.7.2019, s. 122).

[24] Pozri najmä smernicu Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2024/1640 z 31. mája 2024 o mechanizmoch, ktoré majú členské štáty zaviesť na predchádzanie využívaniu finančného systému na účely prania špinavých peňazí alebo financovania terorizmu, ktorou sa mení smernica (EÚ) 2019/1937 a mení a zrušuje smernica (EÚ) 2015/849 (Ú. v. EÚ L 2024/1640, 19.6.2024).

Napokon sa konštatovalo, že niektoré členské štáty stanovujú podmienky alebo požiadavky na spoluprácu, pre ktoré v nariadení nie je opora. Patrí sem napríklad požiadavka, aby príslušné orgány štátu pôvodu pravidelne obnovovali žiadosť o zaistenie a opätovne vydávali alebo potvrdzovali príslušný príkaz, aby sa opatrenie na zaistenie zachovalo. Na tento problém upozornil aj Eurojust[25], ktorý ďalej uvádza, že niektoré členské štáty iniciatívne opätovne vydávajú príkazy na zaistenie a žiadajú o predĺženie platnosti zaistenia vo vykonávajúcom štáte v pravidelných intervaloch, hoci sa to v nariadení nevyžaduje ani nestanovuje.

3. OSOBITNÉ BODY HODNOTENIA V SÚLADE S ČLÁNKOM 38

3.1. Možnosť vydať a vziať späť vyhlásenia podľa článku 4 ods. 2 a článku 14 ods. 2

V článku 4 nariadenia sa upravuje zasielanie príkazov na zaistenie. V odseku 2 uvedeného článku sa stanovuje, že členské štáty môžu vyhlásiť, že ak sa im zašle osvedčenie k príkazu na zaistenie na účely uznania alebo výkonu príkazu na zaistenie, vydávajúci orgán musí pripojiť aj pôvodný príkaz na zaistenie alebo jeho overenú kópiu. To isté platí pre príkazy na konfiškáciu podľa článku 14 ods. 2 nariadenia.

16 členských štátov vydalo vyhlásenie v súlade s článkom 4 ods. 2. Tie isté členské štáty vydali aj vyhlásenia v súlade s článkom 14 ods. 2. Nie vo všetkých týchto vyhláseniach sa však uvádza, že vydávajúci orgán by mal spolu s osvedčeniami vždy zaslať pôvodný príkaz na zaistenie alebo konfiškáciu. Dva členské štáty totiž výslovne uvádzajú, že sa to nevyžaduje, zatiaľ čo iný členský štát umožňuje, ale nevyžaduje, aby jeho vykonávacie orgány požadovali pôvodný príkaz.

Žiadne vyhlásenia podľa článku 4 ods. 2 alebo článku 14 ods. 2 neboli vzaté späť.

Eurojust uvádza, že aj v prípadoch, keď členské štáty nevydali vyhlásenie podľa článku 4 ods. 2 alebo článku 14 ods. 2, ich príslušné orgány niekedy stále požadujú podkladové vnútroštátne príkazy na zaistenie alebo konfiškáciu. Tieto žiadosti môžu byť výsledkom nedostatočných informácií v štandardnom osvedčení k príkazu na zaistenie alebo konfiškáciu[26].

3.2. Interakcia medzi dodržiavaním základných práv a vzájomným uznávaním príkazov na zaistenie a príkazov na konfiškáciu (články 8 a 19)

Ako sa uvádza v úvode tejto správy, nariadenie je založené na vzájomnej dôvere medzi členskými štátmi, čo následne uľahčuje vzájomné uznávanie. Vzájomná dôvera však neznamená, že všetky žiadosti o justičnú spoluprácu sa musia vždy uznať a vykonať. V nariadení sa stanovujú nepovinné dôvody na odmietnutie uznania a/alebo výkonu príkazov na zaistenie a konfiškáciu (články 8 a 19), aby sa okrem iného zabezpečilo dodržiavanie základných práv osôb, ktorých sa takéto žiadosti týkajú.

[25] Pozri správu Eurojustu o prípadoch, s. 14.
[26] Pozri správu Eurojustu o prípadoch, s. 9.

Niekoľko dôvodov odmietnutia uvedených v článkoch 8 a 19 nariadenia, napríklad dôvody súvisiace so zásadou *ne bis in idem* a súdnym konaním v neprítomnosti [článok 8 ods. 1 písm. a) a článok 19 ods. 1 písm. a) a g)], majú rozmer základných práv alebo sú relevantné pre základné práva. Okrem toho sa v článku 8 ods. 1 písm. f) a článku 19 ods. 1 písm. h) výslovne stanovuje, že vykonávajúci štát môže odmietnuť uznať alebo vykonať príkaz na konfiškáciu, ak „vo výnimočných prípadoch existujú na základe konkrétnych a objektívnych dôkazov podstatné dôvody domnievať sa, že vykonanie príkazu na zaistenie alebo konfiškáciu by za konkrétnych okolností daného prípadu viedlo k zjavnému porušeniu relevantného základného práva ustanoveného v charte, najmä práva na účinný prostriedok nápravy, práva na spravodlivé súdne konanie a práva na obhajobu“.

Komisia vo svojom dotazníku požiadala členské štáty, aby potvrdili počet prípadov, v ktorých sa uplatnil každý z osobitných dôvodov odmietnutia uvedených v nariadení (články 8 a 19). Z odpovedí vyplýva, že väčšina týchto dôvodov sa doteraz využívala len v obmedzenej miere.

Pokiaľ ide o príkazy na zaistenie, 13 členských štátov poskytlo rozčlenené informácie o dôvodoch zamietnutia, ktoré ich príslušné orgány doteraz uplatnili. Z nich len jeden členský štát uviedol, že jeho príslušné orgány uplatnili dôvod odmietnutia založený na zásade *ne bis in idem* [článok 8 ods. 1 písm. a)], a jeden členský štát uviedol, že odmietol príkaz na zaistenie z toho dôvodu, že konanie, v súvislosti s ktorým bol príkaz vydaný, nepredstavuje trestný čin podľa jeho práva [článok 8 ods. 1 písm. e)]. Počet prípadov, v ktorých boli uplatnené tieto dôvody, bol jednociferný. Dôvody odmietnutia založené na výsadách alebo imunitách [článok 8 ods. 1 písm. b)], extrateritoriálnej povahe trestného činu [článok 8 ods. 1 písm. d)] a obavách týkajúcich sa základných práv [článok 8 ods. 1 písm. f)] neboli uplatnené vôbec.

Jeden členský štát, ktorý však nebol schopný poskytnúť konkrétne údaje o odmietnutí žiadostí o zaistenie, zdôraznil, že jeho orgány sa často stretávali s prípadmi, keď sa dotknuté osoby pri žiadostiach o takéto odmietnutie odvolávali na argumenty týkajúce sa základných práv.

Eurojust ďalej uvádza[27], že sa stretol s prípadmi, keď vykonávajúce orgány prakticky odmietli uznať alebo vykonať príkazy na zaistenie na základe vnímaného neprimeraného zásahu do práv dotknutých tretích strán. Patria sem prípady, keď bol podvodne získaný tovar rýchlo ďalej predaný inej osobe. Nariadenie umožňuje členským štátom odmietnuť uznať alebo vykonať príkaz na konfiškáciu, ak by práva dotknutých osôb znemožnili výkon príkazu na konfiškáciu podľa práva vykonávajúceho štátu. V prípade príkazov na zaistenie však takýto dôvod na odmietnutie neexistuje. Eurojust uvádza, že prinajmenšom v niektorých prípadoch vykonávajúce orgány napriek tomu našli spôsob, ako odmietnuť uznanie na tomto základe, napríklad tak, že namiesto toho formálne uviedli iný dôvod odmietnutia, napríklad že osvedčenie k príkazu na zaistenie bolo neúplné [článok 8 ods. 1 písm. c)], alebo sa odvolali na širšie argumenty týkajúce sa základných práv a proporcionality bez toho, aby jasne uviedli dôvod odmietnutia, ktorý uplatňujú.

[27] Pozri správu Eurojustu o prípadoch, s. 16.

Jediným dôvodom odmietnutia, ktorý uplatňovalo viacero členských štátov, bola neúplnosť alebo nesprávne vyplnenie osvedčenia k príkazu na zaistenie [článok 8 ods. 1 písm. c)]. Tento dôvod podľa všetkého predstavuje aj väčšinu všetkých odmietnutí. V jednom členskom štáte súviselo 31 odmietnutí s neúplnými alebo nesprávnymi osvedčeniami.

Medzi nahlásené problémy patria nesprávne alebo neaktuálne informácie o majetku, ktorý sa má zaistiť, alebo o jeho umiestnení a problémy s kvalitou prekladov osvedčení k príkazu na zaistenie. Eurojust potvrdzuje, že kvalita prekladov štandardných osvedčení je často nízka a často si vyžiadala jeho intervenciu na objasnenie vzniknutých nedorozumení[28]. V tejto súvislosti jeden členský štát osobitne zdôraznil, že je dôležité, aby dožiadané orgány pred zamietnutím žiadosti viedli konzultácie so žiadajúcimi orgánmi, ako sa vyžaduje v nariadení, a umožnili im tak odstrániť zistené problémy.

Podobný obraz sa ukazuje aj v prípade príkazov na konfiškáciu. 11 členských štátov poskytlo rozčlenené informácie o dôvodoch odmietnutia podľa nariadenia, ktoré ich príslušné orgány doposiaľ uplatnili. Iba jeden členský štát uviedol, že jeho príslušné orgány uplatnili dôvody odmietnutia založené na zásade *ne bis in idem* [článok 19 ods. 1 písm. a)]; jeden uplatnil na existenciu výsad alebo imunít [článok 19 ods. 1 písm. b)] a skutočnosť, že práva dotknutých osôb znemožňovali podľa práva tohto členského štátu vykonať príkaz na konfiškáciu [článok 19 ods. 1 písm. e)]. Podobne ako v prípade odmietnutia žiadostí o zaistenie sa počet prípadov, v ktorých boli tieto dôvody uplatnené, pohyboval v jednociferných číslach. Dôvod odmietnutia založený na extrateritoriálnej povahe trestného činu [článok 19 ods. 1 písm. d)] nebol uplatnený vôbec. Tri členské štáty odmietli uznať príkazy na konfiškáciu súvisiace s konaním, ktoré podľa ich práva nepredstavuje trestný čin [článok 19 ods. 1 písm. f)]. Dva členské štáty odmietli uznanie z dôvodov súvisiacich s tým, že dotknutá osoba bola súdená v neprítomnosti [článok 19 ods. 1 písm. g)].

Najčastejším dôvodom odmietnutia bolo predloženie neúplných alebo nesprávnych osvedčení k príkazu na konfiškáciu [článok 19 ods. 1 písm. c)]. Sedem členských štátov uviedlo, že uplatnili na tento dôvod odmietnutia. Zdá sa však, že počet dotknutých prípadov je nižší ako v prípade žiadostí o zaistenie. Obavy týkajúce sa základných práv ako také [článok 19 ods. 1 písm. h)] boli ako dôvod zamietnutia uvedené len v dvoch členských štátoch, pričom bolo zaznamenaných menej ako päť prípadov.

Problematika výkladu dôvodov odmietnutia založených na obavách týkajúcich sa základných práv, ako sú uvedené v článku 19 ods. 1 písm. h), bola nastolená v návrhu na začatie prejudiciálneho konania na Súdnom dvore vo veci C-8/24. Táto vec sa týka justičnej spolupráce podľa nariadenia medzi Chorvátskom a Slovinskom. Súdny dvor bol požiadaný, aby objasnil, či nariadenie bráni uznaniu príkazu na konfiškáciu, ak osoba dotknutá konfiškáciou nepožívala určité procesné práva. Návrhy generálneho advokáta Richarda de la Tour boli prednesené 12. júna 2025[29]. Generálny advokát dospel k záveru, že článok 19 ods. 1 písm. h) nariadenia 2018/1805 sa má vykladať v tom zmysle, že uznanie a výkon príkazu na konfiškáciu nemožno odmietnuť, ak dotknutej osobe bol predmetný príkaz riadne doručený, ale neuplatnila si dostupný opravný prostriedok, ktorý by mohol viesť

[28] Pozri správu Eurojustu o prípadoch, s. 9.
[29] Návrhy generálneho advokáta de la Tour z 12. júna 2025, vec C-8/24, EU:C:2025:430.

k preskúmaniu dodržiavania noriem spravodlivého procesu. Súdny dvor však ešte stále nevyniesol konečný rozsudok.

3.3. Správa zaisteného a skonfiškovaného majetku a nakladanie s ním vrátane vrátenia a náhrady škody (články 28, 29 a 30)

V článkoch 28, 29 a 30 nariadenia sa upravuje správa zaisteného a skonfiškovaného majetku a nakladanie s ním, a ochrana práv obetí.

V článku 28 sa vyžaduje, aby členské štáty zabezpečili, že zaistený a skonfiškovaný majetok sa spravuje spôsobom, ktorý zabraňuje zníženiu jeho hodnoty. Jedným z kľúčových nástrojov príslušných orgánov na dosiahnutie tohto cieľa je možnosť predať zaistený majetok pred jeho konfiškáciou. Tento typ predaja pred konfiškáciou, ktorý sa zvyčajne označuje ako „predaj zaisteného majetku“, je stanovený aj v článku 20 smernice EÚ o vymáhaní majetku[30]. Podľa danej smernice musí predaj podliehať prísnym zárukám, aby sa zabezpečilo dodržiavanie práv dotknutých osôb.

V súvislosti s uplatňovaním článku 29 neboli zaznamenané žiadne problémy. Štyri členské štáty uviedli, že na správu majetku vo vnútroštátnych konaniach o vymáhaní majetku uplatňujú iné pravidlá ako v postupoch spolupráce v súlade s článkom 28 nariadenia. Tieto rozdiely však v praxi nevyvolali žiadne problémy.

Článkom 29 sa upravuje vrátenie zaisteného majetku obetiam trestných činov. Ak príslušné justičné orgány v žiadajúcom štáte rozhodli, že konkrétny majetok by sa mal vrátiť obeti, vydávajúci orgán musí o tomto rozhodnutí informovať dožiadaný orgán. Dožiadaný orgán potom musí majetok vrátiť v súlade so svojimi vnútroštátnymi postupmi. Priamy prevod takéhoto majetku na obeť je možný. Je však nevyhnutné, aby nebol spochybnený právny nárok obetí na majetok, aby majetok nebol potrebný ako dôkaz a aby sa v tomto procese neporušovali práva osôb, ktorých sa vrátenie týka.

Informácie o svojich skúsenostiach s uplatňovaním článku 29 poskytlo 16 členských štátov. Všetky okrem jedného uviedli, že obetiam vrátili zaistený majetok. Päť členských štátov sa v tejto súvislosti stretlo s osobitnými výzvami. Jeden členský štát napríklad uviedol, že narazil na prípady, keď vykonávajúci členský štát trval na tom, že rozhodnutie o vrátení zaisteného majetku obeti musí vydať súd vo vydávajúcom štáte. Táto požiadavka však nemá oporu v nariadení, v ktorom sa neobmedzujú druhy orgánov, ktoré môžu takéto rozhodnutie vydať, aby bolo uznané v súlade s článkom 29. Členské štáty a Eurojust[31] takisto uviedli, že uplatňovanie článku 29 je náročné, ak má nárok na vrátenie majetku viac ako jedna obeť a zaistený majetok nepostačuje na uspokojenie nárokov všetkých obetí alebo ak existujú obete s oprávnenými nárokmi vo viacerých jurisdikciách. V nariadení sa nestanovuje postup, ktorý sa má v takýchto prípadoch dodržiavať.

V správe Eurojustu o jeho práci na prípadoch sa takisto zdôrazňuje, že vrátenie zaisteného majetku je z prevádzkového hľadiska naďalej zložité. Okrem potvrdenia výziev, ktoré vznikajú v prípadoch zahŕňajúcich viaceré a/alebo konkurujúce si nároky obetí, Eurojust

[30] Smernica Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2024/1260 z 24. apríla 2024 o vymáhaní majetku a konfiškácii (Ú. v. EÚ L, 2024/1260, 2.5.2024).
[31] Pozri správu Eurojustu o prípadoch, s. 19.

informuje o niekoľkých prípadoch, v ktorých vykonávajúci členský štát úplne alebo čiastočne odmietol dodržať článok 29 nariadenia s odvolaním sa na protichodné ustanovenia vnútroštátneho práva, ktoré neumožňujú vrátenie zaisteného majetku alebo aspoň určitých druhov takéhoto majetku pred vydaním konečného príkazu na konfiškáciu[32].

Väčšina odpovedajúcich členských štátov bežne prevádza majetok určený na vrátenie alebo náhradu škody priamo obetiam bez toho, aby vydávajúci štát konal ako sprostredkovateľ, hoci spôsob prevodu sa zvyčajne líši v závislosti od okolností prípadu. Je to v súlade s článkami 29 a 30 nariadenia.

Informovalo sa o osvedčených postupoch v oblasti koordinácie opatrení podľa nariadenia s opatreniami podľa smernice 2014/60 o navrátení predmetov kultúrnej hodnoty[33]. V správe Eurojustu o prípadoch sa však uvádza, že čas, ktorý potrebujú vykonávajúce orgány na skutočný prevod majetku obetiam, a najmä zaisteného majetku, ktorý sa má vrátiť podľa článku 29 nariadenia, sa môže značne líšiť. Zatiaľ čo v niektorých prípadoch trvalo vrátenie menej ako dva mesiace, v iných prípadoch museli obete čakať viac ako rok. To nie je v súlade s požiadavkou stanovenou v článku 29, aby sa vrátenie uskutočnilo čo najskôr.

Článkom 30 sa upravuje nakladanie so skonfiškovaným majetkom. Základným pravidlom pre takéto nakladanie je, že prednosť má výkon rozhodnutí o vrátení majetku obetiam trestných činov alebo o poskytnutí náhrady škody týmto obetiam. Rovnako ako v prípade článku 29 musí vydávajúci štát o takýchto rozhodnutiach informovať vykonávajúci štát. Vykonávajúci štát potom musí tieto rozhodnutia čo najskôr vykonať a previesť majetok na obeť buď priamo, alebo prostredníctvom vydávajúceho členského štátu. Ak nie je možné vrátiť pôvodný majetok odňatý obeti, ale v dôsledku výkonu príkazu na konfiškáciu týkajúceho sa daného majetku boli získané peniaze, príslušná suma sa musí previesť obeti.

Iba jeden členský štát uviedol ťažkosti pri vracaní skonfiškovaného majetku obetiam trestných činov a zdá sa, že tento problém bol skôr prevádzkový ako právny. Podobný obraz sa vynára aj v súvislosti s použitím skonfiškovaného majetku na poskytnutie náhrady škody obetiam trestných činov: iba jeden členský štát oznámil, že sa v ojedinelých prípadoch stretol s problémami s pravidlami podľa článku 30 týkajúcimi sa výkonu rozhodnutí o náhrade škody obetiam. Eurojust však uvádza[34], že sa stretol s prípadmi, v ktorých sa dodržiavanie pravidiel nakladania so skonfiškovaným majetkom na účely vrátenia alebo náhrady škody ukázalo ako náročné. V prípade, ktorý uviedol Eurojust, ťažkosti vyplývali zo špecifických vlastností vnútroštátneho práva vydávajúceho štátu. Príslušné orgány vo vydávajúcom štáte prijali rozhodnutia o poskytnutí náhrady škody obetiam, ale vo vykonávajúcom štáte nebol vydaný žiadny príkaz na konfiškáciu zaisteného majetku, ktorý by mohol byť základom na uspokojenie nárokov na náhradu škody.

Keďže prevažná väčšina členských štátov nezhromažďuje informácie o počte prípadov, v ktorých bolo sprostredkované vrátenie majetku alebo náhrada škody obetiam, Komisia

[32] Pozri správu Eurojustu o prípadoch, s. 19.

[33] Smernica Európskeho parlamentu a Rady 2014/60/EÚ z 15. mája 2014 o navrátení predmetov kultúrnej hodnoty nezákonne vyvezených z územia členského štátu a o zmene nariadenia (EÚ) č. 1024/2012 (Ú. v. EÚ L 159, 28.5.2014, s. 1).

[34] Pozri správu Eurojustu o prípadoch, s. 21.

nemá prehľad o tom, ako často sa uplatňujú príslušné ustanovenia nariadenia (t. j. článok 29 a článok 30 ods. 1 až 5).

Ak neexistujú žiadne nároky obetí, ktoré by sa mali uspokojiť, alebo ak hodnota skonfiškovaného majetku prevyšuje tieto nároky, zvyšok sa musí rozdeliť medzi vydávajúci a vykonávajúci štát. Pokiaľ ide o peniaze, pravidlá sú veľmi jednoduché. Každá suma nad 10 000 EUR sa rozdelí medzi tieto štáty rovnakým dielom, ak sa nedohodne inak. Vykonávajúci štát si môže ponechať akúkoľvek sumu rovnú alebo nižšiu ako 10 000 a nemusí sa o ňu deliť. V prípade iného majetku ako peňazí môžu mať dohody o rozdelení rôzne formy vrátane možnosti predaja majetku a spravodlivého rozdelenia výnosov, ako sa uvádza vyššie. Vydávajúci a vykonávajúci štát sa takisto môžu dohodnúť, že majetok by mal zostať vo vykonávajúcom štáte na použitie vo verejnom záujme alebo na sociálne účely. Na možnosti, ktorá sa má uplatniť, sa musia v každom prípade dohodnúť zúčastnené členské štáty.

Všetky odpovedajúce členské štáty okrem jedného potvrdili, že uplatňujú štandardné pravidlá pre rozdelenie peňazí. Jeden členský štát, ktorý oznámil odlišnú prax, uviedol, že v ojedinelých prípadoch sa dospelo k iným neformálnym dohodám, ktoré sa v nariadení povoľujú.

4. NÁVRHY ZAINTERESOVANÝCH STRÁN

4.1. Členské štáty

Vzhľadom na uvedené výzvy týkajúce sa uplatňovania nariadenia sa Komisia opýtala členských štátov, či považujú za potrebné nariadenie zmeniť s cieľom zvýšiť jeho užitočnosť alebo zabezpečiť jeho účinné uplatňovanie. Osem členských štátov potvrdilo, že takúto potrebu vníma. Navrhované zmeny zahŕňajú okrem iného stanovenie:

1) konkrétnych lehôt na uznanie a vykonanie príkazov na zaistenie;
2) konkrétnej lehoty, dokedy vydávajúcemu orgánu oznámiť všetky okolnosti, ktoré bránia okamžitému uznaniu alebo výkonu príkazu na zaistenie;
3) konkrétnej lehoty na podanie správy o výkone príkazov na zaistenie a konfiškáciu;
4) maximálneho času, počas ktorého môže vykonávajúci štát zachovať opatrenia na zaistenie, aby sa zabránilo neprimeranému zaťaženiu tohto štátu a zbytočne dlhému zasahovaniu do práv dotknutých osôb;
5) dôvodu na odmietnutie príkazu na zaistenie alebo konfiškáciu majetku nízkej hodnoty, ak sú prostriedky potrebné na vykonanie príkazu neprimerané hodnote majetku;
6) výslovného dôvodu na odmietnutie príkazu na zaistenie z dôvodu neprimeraného zásahu do práv tretích osôb konajúcich v dobrej viere;
7) pravidla, ktorým sa vyžaduje prijímanie osvedčení k príkazom na zaistenie v angličtine, aspoň v naliehavých prípadoch, s tým, že preklad sa má dodať čo najskôr;

8) právneho základu pre žiadosť o zaistenie majetku výlučne na účely vrátenia majetku alebo náhrady škody obetiam;
9) postupu, ktorý členským štátom umožní spojiť žiadosti o zaistenie dôkazov podľa európskeho vyšetrovacieho príkazu so žiadosťami o zaistenie majetku pochádzajúceho z trestnej činnosti podľa nariadenia;
10) možnosti, ktorá vydávajúcemu orgánu umožní, aby pri zasielaní žiadosti o zaistenie výslovne požiadal vykonávajúci orgán o vykonanie ďalšieho vyšetrovania majetkových a finančných pomerov podozrivej alebo obvinenej osoby vo vykonávajúcom štáte s cieľom určiť, či sa na území vykonávajúceho štátu nachádza ďalší majetok, ktorý by mohol alebo mal byť skonfiškovaný;
11) oddielu v osvedčení k príkazu na zaistenie, v ktorom sa vydávajúci orgán vyzýva, aby uviedol druh konfiškácie (napr. konfiškácia predmetu alebo konfiškácia zakladajúca sa na hodnote), ktorej sa žiadosť o zaistenie týka. Navrhlo sa, že by to príslušným orgánom uľahčilo rýchly výkon príkazov na zaistenie spôsobom, ktorý zamýšľal vydávajúci orgán;
12) štandardného formulára na podanie správy o výkone príkazu na zaistenie.

Jeden členský štát ďalej uviedol, že uplatňovaniu nariadenia vo všeobecnosti bráni nedostatočná harmonizácia vnútroštátnych postupov, ktoré majú uľahčiť jeho uplatňovanie. Ako sa uvádza v tejto správe, členské štáty aj Eurojust opakovane informovali o prípadoch, keď miera procesnej autonómie, ktorá sa členským štátom ponecháva podľa nariadenia, alebo nezmenenie vnútroštátnych právnych predpisov s cieľom zabrániť rozporu s nariadením mohli narušiť jeho účinné uplatňovanie.

Členské štáty dostali aj otázku, či vidia pridanú hodnotu vo vypracovaní právne nezáväzného nástroja, ktorým sa poskytujú usmernenia o tom, aká je interakcia nariadenia s inými právnymi nástrojmi EÚ, ktoré uľahčujú spoluprácu na účely vymáhania majetku z trestnej činnosti, ako je smernica 2014/41 (smernica o európskom vyšetrovacom príkaze) a smernica 2024/1260 (revidovaná smernica o vymáhaní majetku). 15 z 19 odpovedajúcich členských štátov uviedlo, že vidí takúto pridanú hodnotu, najmä pokiaľ ide o zabezpečenie jasnosti vzájomného pôsobenia medzi nariadením a revidovanou smernicou o vymáhaní majetku. Jeden členský štát vo všeobecnejšej rovine poznamenal, že každé opatrenie, ktoré podporuje jednotný prístup členských štátov k uplatňovaniu nariadenia (EÚ) 2018/1805, by bolo prínosom, hoci sa takisto poznamenalo, že každá takáto iniciatíva by mala minimalizovať akúkoľvek potenciálnu záťaž pre vnútroštátne orgány, ako sa zdôrazňuje aj v správe fóra na vysokej úrovni o budúcnosti trestnej justície EÚ[35].

Jeden členský štát takisto navrhol, aby sa objasnilo vzájomné pôsobenie medzi nariadením a nástrojmi EÚ v oblasti spolupráce v občianskych veciach [napr. nariadenie (EÚ) č. 655/2014[36] a nariadenie (EÚ) č. 1215/2012[37]], čo sa môže stať relevantným najmä

[35] K dispozícii na adrese: https://commission.europa.eu/document/download/606f0f38-12f9-4893-8941-3ac835229bcd_en?filename=JUST_template_comingsoon_standard_16.pdf.
[36] Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 655/2014 z 15. mája 2014 o zavedení konania týkajúceho sa európskeho príkazu na zablokovanie účtov s cieľom uľahčiť cezhraničné vymáhanie pohľadávok v občianskych a obchodných veciach (Ú. v. EÚ L 189, 27.6.2014, s. 59).

v prípadoch, keď je trestné konanie zastavené a opatrenia na zaistenie podľa nariadenia sa musia zrušiť, ale stále existujú obete s občianskoprávnymi nárokmi, ktoré si vyžadujú následné občianskoprávne zaistenie majetku.

Prevažná väčšina odpovedajúcich členských štátov podporuje aj myšlienku vytvorenia špecializovanej multidisciplinárnej expertnej skupiny pre vymáhanie majetku pochádzajúceho z trestnej činnosti (prinajmenšom so zástupcami orgánov presadzovania práva a justičných orgánov) a/alebo poskytnutia ďalších špecializovaných finančných prostriedkov EÚ na odbornú prípravu odborníkov z praxe zapojených do uplatňovania nariadenia.

4.2. Eurojust

Eurojust vo svojej správe o prípadoch uvádza niekoľko základných príčin problémov pri uplatňovaní nariadenia. Konštatuje, že v praxi stále niekedy prevládajú vnútroštátne normy a tradície nad nariadením. Eurojust takisto kritizuje nízku mieru harmonizácie právnych rámcov členských štátov, najmä pokiaľ ide o právne ustanovenia a mechanizmy na podporu uplatňovania nariadenia v prípadoch, keď sa záležitosti ponechávajú na procesnú autonómiu členských štátov. To zahŕňa aj rozdielne prístupy k určovaniu príslušných orgánov. Eurojust ďalej uvádza výzvy pri určovaní správneho výkladu nariadenia, najmä pokiaľ ide o autonómne pojmy, ako je „konanie v trestných veciach“, a vyjadruje obavy týkajúce sa používateľskej ústretovosti štandardných osvedčení.

Eurojust preto požaduje jasné usmernenie k uplatňovaniu niektorých ustanovení nariadenia (ako sú ustanovenia článkov 29 a 30 o vrátení majetku a náhrade škody obetiam), najmä v zložitých prípadoch[38]. V správe o prípadoch sa takisto zdôrazňuje potreba posilniť spoluprácu medzi justičnými orgánmi a inými orgánmi zapojenými do reťazca vymáhania majetku [napríklad finančnými spravodajskými jednotkami (FIU)].

5. ZÁVER

Cieľom nariadenia je uľahčiť efektívne a účinné cezhraničné vymáhanie majetku pochádzajúceho z trestnej činnosti, najmä v záujme boja proti cezhraničnej organizovanej trestnej činnosti. Stanovujú sa v ňom podrobné pravidlá toho, ako sa majú podávať žiadosti o uznanie príkazov na zaistenie a konfiškáciu a ako ich má vybavovať dožiadaný členský štát. To vytvára vysokú mieru právnej istoty pre odborníkov, ktorí uplatňujú tento nástroj, a zabraňuje oneskoreniam spôsobeným absenciou jasných pravidiel týkajúcich sa kľúčových procesných aspektov. V kombinácii s povinným používaním štandardných osvedčení a udržiavaním účinných komunikačných postupov sa v čo najväčšej miere zefektívňuje justičná spolupráca medzi členskými štátmi pri vymáhaní majetku z trestnej činnosti. Nariadenie ako také je široko používaným kľúčovým nástrojom justičnej spolupráce v trestných veciach. Plní jedinečnú a kľúčovú funkciu v rámci širšieho *acquis* EÚ, pretože sa

[37] Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 1215/2012 z 12. decembra 2012 o právomoci a o uznávaní a výkone rozsudkov v občianskych a obchodných veciach (prepracované znenie) (Ú. v. EÚ L 351, 20.12.2012, s. 1).
[38] Pozri správu Eurojustu o prípadoch, s. 22.

ním bojuje proti praniu špinavých peňazí, organizovanej trestnej činnosti a financovaniu terorizmu a výrazne zlepšilo cezhraničné vymáhanie majetku. Napriek tomu stále existuje priestor na zlepšenie, pokiaľ ide o zvýšenie podielu identifikovaných príjmov z trestnej činnosti, ktoré sa nakoniec skonfiškujú alebo vrátia obetiam trestných činov, prípadne sa opätovne použijú v ich prospech.

Pri účinnom uplatňovaní nariadenia pretrvávajú viaceré výzvy. Potvrdzuje to aj Eurojust vo svojej správe o prípadoch, v ktorej zdôrazňuje, že v niektorých prípadoch sa nariadenie stále neuplatňuje správne, a dokonca sa s odkazom na vnútroštátne právo spochybňuje.

Mnohé z problémov, na ktoré sa poukazuje v tejto správe a v správe Eurojustu o prípadoch, možno pripísať ľudským chybám alebo nedostatočnej znalosti právnych systémov iných dotknutých členských štátov. Patria sem napríklad prípady, keď cezhraničná spolupráca bola sťažená alebo oneskorená, pretože žiadosti o uznanie príkazov na zaistenie alebo konfiškáciu boli zaslané nesprávnym orgánom vo vykonávajúcom štáte alebo boli nesprávne vyplnené osvedčenia. Očakáva sa, že prebiehajúcou digitalizáciou osvedčení sa niektoré z týchto problémov vyriešia. Zahrnutie príkazov a preddefinovaných správ by malo zvýšiť ich používateľskú ústretovosť a zabezpečiť väčšiu konzistentnosť medzi formou a obsahom žiadostí. K zníženiu týchto prekážok môžu prispieť aj právne nezáväzné usmernenia o uplatňovaní nariadenia, najlepšie postupy a intenzívnejšia odborná príprava príslušných odborníkov. Väčšina členských štátov podporuje vyčlenenie finančných prostriedkov EÚ osobitne na takúto odbornú prípravu.

Niektoré otázky sú však viac právneho alebo systémového charakteru a možno ich bude potrebné riešiť na legislatívnej alebo politickej úrovni v členských štátoch. Patrí medzi ne napríklad jednostranné stanovenie podmienok spolupráce podľa vnútroštátneho práva, ktoré nie sú stanovené v nariadení. Patrí medzi ne aj opakované nedodržiavanie lehôt a značné oneskorenia medzi vydaním žiadosti o zaistenie a následnou žiadosťou o konfiškáciu. Riešenie týchto typov problémov si okrem iného vyžaduje zmeny vnútroštátnych právnych predpisov a postupov a preskúmanie zdrojov pridelených orgánom zodpovedným za vydávanie a vykonávanie žiadostí o uznanie príkazov na zaistenie alebo konfiškáciu podľa nariadenia. Komisia si vyhradzuje právo prijať potrebné opatrenia na zabezpečenie úplného súladu s nariadením.

Z tejto správy napokon vyplýva, že je potrebné preskúmať obmedzenia nariadenia a širší kontext, v ktorom sa uplatňuje. Členské štáty navrhli zmeny nariadenia, ktoré by podľa nich zvýšili jeho účinnosť. Zdôraznili aj, že nariadenie alebo iné príslušné právne predpisy EÚ sa nevzťahujú na všetky fázy alebo prvky postupu vymáhania majetku. Týka sa to najmä justičnej spolupráce na účely vyhľadávania majetku po vynesení rozsudku a zaistenia majetku na účely poskytnutia náhrady škody obetiam bez toho, aby sa uplatňoval príkaz na konfiškáciu. Komisia v tejto súvislosti nadviaže na belgickú iniciatívu[39]. Pre odborníkov z praxe okrem toho nie je vždy jednoduché pochopiť zamýšľané vzájomné pôsobenie medzi rôznymi nástrojmi v oblasti vymáhania majetku pochádzajúceho z trestnej činnosti. Jasná väčšina členských štátov preto vyjadrila podporu právne nezáväzným usmerneniam v tejto oblasti.

[39] Pozri oddiel 2.6.

Mnohé členské štáty takisto vyjadrili podporu vytvoreniu multidisciplinárnej expertnej skupiny pre vymáhanie majetku pochádzajúceho z trestnej činnosti, ktorá by mohla uľahčiť komplexnejšie chápanie rámca EÚ pre vymáhanie majetku pochádzajúceho z trestnej činnosti. V tejto súvislosti má osobitný význam osobitná justičná skupina pre oblasť prania špinavých peňazí a vymáhanie majetku, ktorú nedávno zriadil Eurojust[40].

Komisia zváži, ako najlepšie riešiť výzvy uvedené v tejto správe týkajúce sa uplatňovania nariadenia, ako aj návrhy a odporúčania členských štátov a Eurojustu s cieľom určiť najlepší ďalší postup. Komisia sa bude usilovať najmä o poskytnutie usmernení o uplatňovaní nariadenia v rámci širšieho rámca EÚ pre vymáhanie majetku pochádzajúceho z trestnej činnosti.

[40] Podrobnosti nájdete na https://www.eurojust.europa.eu/news/eurojust-meeting-tackles-emerging-trends-money-laundering-and-asset-recovery.